




TELŠIŲ RAJONO IKIMOKYKLINIO UGDYMO ĮSTAIGŲ UGDYTINIŲ
PROJEKTO



"Mažųjų tyrėjų pavasaris 2018"

KATALOGAS









Išimokykliniame amžiuje vaikai ypatingai smalsūs: noriai tyrinėja, kasdien išbando naujus, jiems nežinomus dalykus, stebi, eksperimentuoja su aplinkoje esančiais daiktais. Ši veikla vaikui suteikia džiaugsmo, pasitikėjimo savimi, lavina jo emocinį intelektą, skatina jį veikti aktyviai ir motyvuotai.



Pedagogo vaidmuo - sužadinti vaikų poreikį veikti, plėtojant pažintinę patirtį. Tėvai mažai randa laiko žaidimams su vaikais, tyrinėjimams, kas ypatingai svarbu išimokykliniame amžiuje. Todėl patyriminis vaiko ugdymas išimokyklinio ugdymo įstaigoje – alternatyva, galinti padėti vaikams įsiminti tas ugdymo(si) patirtis, kurios aktyviai, inovatyviai, kūrybiškai organizuojamos netradicinėse aplinkose.





Pramoginė popietė darželyje „Mano rūbas kitoks“

ALDONA MOTUZIENĖ, auklėtoja metodininkė

Telšių lopšelis-darželis „Mastis“

Plėsdami žinias apie švarios ir saugios aplinkos svarbą mums, mūsų žemei, skatinome ir mokinome vaikus rūšiuoti antrines žaliavas, mąstėme, kaip galima jas panaudoti dar kartą, ką galima iš jų sukurti. Kvietėme prisijungti aktyviau šeimas. Grupėje su vaikais kūreme rūbus – sijonus, prijuostas, sukneles, kepures, batus. Taip pat sumeistravome aksesuarų – rankinių, apyrankių, lankelių plaukams. Namuose vaikai su tėveliais taip pat įsitraukė į kūrybinį procesą, stebindami savo išmone ir originalumu.

Norėdami pamokyti kaip reikia tinkamai rūšiuoti antrines žaliavas, bei parodyti, kad rūbas gali būti ir kitoks, darželio bendruomenei suorganizavome pramoginę popietę „Mano rūbas kitoks“. Šventėje mažieji modeliai demonstravo savo kurtus rūbus, o iš ekologijos pamokančio filmuko atvykęs Robotukas, šventės dalyvius pamokė, kaip teisingai rūšiuoti žaliavas.

Mūsų nuomone, ekologinis ugdymas yra vienas iš svarbiausių veiksnių, nulemsiančių žmonijos ateitį: koks dabar ekologinis ugdymas, tokia po kelių dešimčių metų bus pasaulio visuomenė, jos vertybės ir gyvenimo būdas, toks bus pasaulis, kuriame gyvensime.





"Skylėtos kepurės paslaptys"- tyrinėjimai ir stebėjimai Edukacinėje lauko klasėje

STANISLAVA BALČIŪNIENĖ, auklėtoja metodininkė

Telšių lopšelis-darželis "Berželis"

"Skylėtos kepurės" dėka, vaikai ištyrinėjo kiekvieną Edukacinės lauko klasės kamputį. Visi rasti sliekai ir vabalėliai labai greit pasislėpdavo, todėl labai nustebo ir apsidžiaugė radę tokių, kurie "nebėga"(veiklos praturtinimui naudoju smulkius žaisliukus (nariuotakojus, gyvatėles...). Tam, kad vaikai galėtų pilnai patenkinti smalsumą- sugalvojome įsirengti terariumą ir apgyvendinti jame tai, ką rasim. Į paruoštą indą pridėjome kompostinės žemės, šakelių, akmenėlių, samanų ir gėlytę pasodinom. "Apgyvendinome" ten tris sliekus ir kirmėlytę. Nutarėme, kad kelias dienas pasidžiaugę- išnešime atgal. Vaikai iš prigimties smalsūs ir žingeidūs, tad manau, kad tokia veikla jiems viena įdomiausių.





„Tyrinėjant atrasti pasaulį!“

NATALIJA DACIENĖ, vyr. auklėtoja

ASTA ZIBARTIENĖ, auklėtoja

Telšių lopšelis-darželis „Nykštukas“

Ekspertas: „Stebuklingos putos“. Eiga: Į stiklines su vandeniu įpylėme acto, įbėrėme maistinių dažų, įdėjome sodos ir išsiveržė „spalvotos putos“. Atlikdami eksperimentą: ugdytiniai sužinojo, kad susimaišius sodai su rūgštimi, įvyksta cheminė reakcija, išsiskiria dujos (anglies dioksidas), todėl gaunasi „stebuklingos putos“.

„Ekspertas su pienu“. Eiga: Į pienu įlašino maistinių dažų – susiformavo spalvotos dėmės. Tada pamirkėme ausų krapštuką į indų ploviklį ir juo palietėme pienu paviršių. Kas atsitiko? Paviršiuje susidarė gražios figūros. Indų ploviklis paveikė maistinius dažus ir taip susilpnino paviršiaus plėvelę arba „mažieji mokslininkai“ pamatė, kaip reaguoja riebalas (pienas) su indų plovikliu.

Ekspertas „Vandens kalnas“

Eiga: Į turimą stiklinę su vaikais pripylėme sklidinai vandens ir atsargiai metėme monetas į vandenį. Stebėjome, kas nutinka : vanduo neišsiliejo iš stiklinės, o išsigaubė virš jos. Išsiaiškinome, kad taip nutinka dėl vandens savybių: vanduo, kaip ir kiti skysčiai, sudaryti iš dalelių, kurios pralaidžios ir gali skverbtis į kitus daiktus – šiuo atveju į monetas, todėl vanduo neišsiliejo iš stiklinės





Eksperimentas „Stebuklingas kiaušinis” ir „Povandeninis magnetas”

VIRGINIJA BALNIENĖ, vyr. auklėtoja

Telšių I pšelis-darželis „Nykštukas”

Su vaikais atlikome eksperimentus: „Stebuklingas kiaušinis“, „Povandeninis magnetas“. Vaikai pamatė, kad sūriame vandenyje kiaušinis plūduriuoja, nes sūraus vandens tankis yra didesnis negu vandentiekio vandens. Atlikdami eksperimentą „Povandeninis magnetas“ vaikai įsitikino, kad magnetas pritraukia metalinius daiktus ir šie keliauja su juo iki vandens paviršiaus, taip nesušlapus rankyčių galima ištraukti nuskendusius daiktus. Kodėl taip nutinka? Magneto traukos jėga veikia ir per stiklą bei vandenį.

Vaikai eksperimentuodami ugdėsi įvairius įgūdžius, sustiprino savo bendravimo ryšį, smagiai praleido laiką, smalsavo, tobulėjo.





“Sodinu, auginu ir džiaugiuosi”

LAIMUTĖ PRANCKAITIENĖ, vyr. auklėtoja

GENUTĖ LUČINSKIENĖ, vyr. auklėtoja

Telšių lopšelis-darželis “Eglutė”

Ikimokyklinio amžiaus vaikai labai smalsūs, nori sužinoti, ko dar nežino, domisi augalais. Vienas iš ugdytinių į grupę atsinešė žydinčią gėlę, apžiūrėjome, pabandėme žiedą nupiešti, prisimindami eilėraštį “Tai gėlytė pražydėjo”. Su vaikais aptarėme, ko reikia, kad gėlytė augtų: šviesos, šilumos, vandens, žemės. Apžiūrėjome grupėje esančias pupas, kurias sodinome praėjusiais metais ir davė mums puikų derlių. Pupas skaičiavome, pamerkėme į vandenį, kad išbrinktų. Buvo įdomu stebėti, kaip iš pupų lenda daigai. Vaikai patys pylė žemės į didelį vazoną, sodino pupas ir dainavo dainelę “Po žeme pupelė miega”. Kasdien apžiūrinėdavome vazonėlį, pamatėme, kaip išdygo, augo ir užaugo didelės pupos. Jau pražydo ir dabar stebėsime, kaip jos stiebiasi aukštyn. Vaikai įvairiomis dailės raiškos priemonėmis vaizdavo pupą, jos žiedą.

Tėveliai matydami, kaip jų vaikučiai domisi augalais, į grupę atnešė daigų sodinimui: bazilikus, gvazdikėlius, ridikėlius. Gvazdikėlius nutarėme sodinti lauke į didelius vazonus, iš kurių suformuotas kirminukas, vaikų pramintas “Kirmėlytės gėlynas”. Vaikai kiekvieną dieną mielai prižiūri savo sodinukus, juos laisto, žemele papurena.





Projektas „Pabiro žodeliai iš kalbos skrynelės“

IRENA RUPŠIENĖ, auklėtoja metodininkė

Telšių lopšelis-darželis „Eglutė“

Vykdamas projektą „Pabiro žodeliai iš kalbos skrynelės“ – buvo numatytos įvairios kūrybinės užduotėlės. Jų metu vaikai turėjo galimybę ieškoti, tyrinėti, atrasti artimiausioje aplinkoje slypintį grožį, spalvas, patirti pažinimo ir atradimo džiaugsmą, visais pojūčiais susipažinti su medžiagų įvairove, remtis savo sukaupta patirtimi.

„Tai bent staigmenėlė“

Vandenyje išbrinkintų burbuliukų - kirkuliukų tyrinėjimas. Vaikai ieško juose pasislėpusius žaislus: vabaliukus, žuvytes. Juos suradę bando atpažinti, įvardinti.

„Ieškau, tyrinėju, atrandu“

Žaidimams skirtame baseinėlyje, vaikai tyrinėja įvairias medžiagas: smėlį, kriaukles, akmenėlius, naudodami padidinamuosius stiklus.

„Linksmoji žvejyba“

Vandens pripildytuose induose vaikai tinkeliais gauda kamuoliukus su raidelėmis. Sugavę kamuoliukus, bando atpažinti ir pavadinti ant jų esančias raideles, vėliau juos suskaičiuoti.





„Skleidžiasi pirmosios pavasario gėlytės „

RASA VOVERAITIENĖ, vyr. auklėtoja

LAIMUTĖ BUKAUSKIENĖ, vyr. auklėtoja

Telšių lopšelis-darželis „Eglutė”

Atėjus pavasariui mes mažieji tyrėjai tyrinėjome, kaip skleidžiasi pavasarinės gėlytės per įvairias veiklas .

- ⇒ Tyrinėjome lauke besiskleidžiantį tulpės žiedą.
- ⇒ Tyrinėjome, kaip „pražįsta „gėlytės iš popieriaus. (sulankstėme iš spalvoto popieriaus gėlytės pumpurėlj, dėjome į dubenį su vandeniu ir laukėme kol išsiskleis žiedelis).
- ⇒ Ant permatomos plėvelės su flomasteriais piešėme gėlytes ir spaudėme ant drėgno lapo.
- ⇒ Kūrėme „žydinčią pievą“





"Pirštukai tyrinėtojai"

JURGITA AVELIENĖ, vyr. auklėtoja

DANUTĖ ZAVECKIENĖ, vyr. auklėtoja

Telšių lopšelis-darželis "Eglutė"

Ankstyvajame amžiuje vaikai ypač smalsūs, noriai tyrinėja, pasaulį pažįsta per pojūčius ir lytėjimą. Tokiame amžiuje ypač svarbus smulkiosios motorikos lavinimas, tad grupėje nusprendėme vykdyti 1 mėnesio trukmės projektą. Atlikome įvairias veiklas skirtas tyrinėti, pažinti, lavinti atmintį, mąstymą, dėmesio koncentraciją:

- ⇒ Įvairūs pirštukų ir delniukų masažai su gamtinėmis priemonėmis.
- ⇒ Sagų, makaronų vėrimas ant virvutės.
- ⇒ Kruopomis, kava aplikuoti paveikslukai.
- ⇒ Įvairūs statiniai iš kinetinio smėlio.
- ⇒ Žaidimas su popieriniais kamuoliais.





„Sraigučių, šliaužučių, skruzdėlyčių darbštuolyčių ir sliekų daržininkų gyvenimas“

DALIA KUŠELIAUSKIENĖ, vyr. auklėtoja

DALIA KAČINSKIENĖ, vyr. auklėtoja

Telšių lopšelis-darželis “Eglutė”

Atšilus orams pabunda žemė, visa augmenija, gyvūnija, o tai puiki proga lauke tyrinėti supančią aplinką. Vaikai darželio kieme turėjo galimybę ieškoti, tyrinėti, atrasti artimiausioje aplinkoje esančius vabzdžius, vabalus, šliužus.

Vykdomos veiklos:

- ⇒ Pokalbiai su vaikais apie Lietuvoje gyvenančius vabalus, vabzdžius, gyvūnus,
- ⇒ Slieko stebėjimas grupės aplinkoje ir lauke;
- ⇒ Sraigių lenktynių stebėjimas grupėje, lauke;
- ⇒ Slieko ilgio matavimas, lyginimas;
- ⇒ Filmukų žiūrėjimas: „Sraigutė Irutė“, „Sliekas bevardis“, „Skruzdėlytė Tauškalytė“;
- ⇒ Įvairios meninės veiklos: tapymas, piešimas, lipdymas.





„Kūryba iš gamtos ir gamtoje“

JURGITA NAGIENĖ, auklėtoja metodininkė

Telšių lopšelis-darželis „Eglutė“

Atėjus šiltam metų laikui, turime galimybę daugiau laiko praleisti gryname ore. Kur daugiau jei ne gamtoje gali pasisemti vis naujų idėjų, nes ji visuomet būna neišsemiamą. Tad kilo idėja dailės užsiėmimus organizuoti kitoje aplinkoje nei įpratę, kitaip perteikti gamtos grožį ir jos erdvę. Darželio kieme, atsitiktinai pasirinktoje vietoje su ikimokyklinio amžiaus vaikais tyrinėjome:

- ⇒ žydinčius medžius, pabandėme sukurti žydinčio medžio paveikslą;
- ⇒ naudodami gamtinę medžiagą kūrėme ant kartoninių dėžučių „gamtos pėdsakus“;
- ⇒ ant medžio kamienų iš modelino kūrėme paslaptinius veidukus.

Vaikams buvo suteikta galimybė patirti tiesioginį kontaktą su žeme, augalais, įv. gyviais, saule, oru, bei patirti kūrybos džiaugsmą išmėginant netradicines dailės technikas.



Idėja: „Žydinčio medžio paveikslas“

Priemonės: juodas tušas, iš pėdkelnių ir kruopų padaryti šampai, guašas.



Idėja: „Gamtos pėdsakai“

Priemonės: kartonas, gamtinė medžiaga, lipalas, guašas.



Idėja: „Veidukai“

Priemonės: modelinas, gamtinė medžiaga, pirštų miklumas.

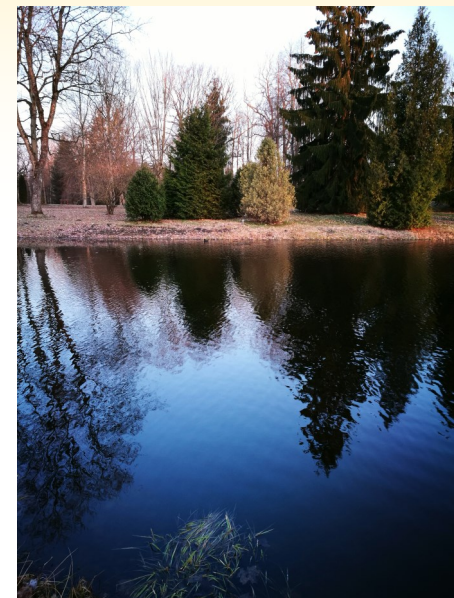


“Bundanti gamta ir augmenija”

ALDONA PUPŠIENĖ, vyr. auklėtoja

Telšių „Ateities“ progimnazija Degaičių skyrius

Sodinome prieskonines daržoves stebėjome jų dygimą ,augimą .Saulės ,drėgmės ,oro reikšmę augalams.Kalbame apie jų priežiūrą .Parkas kuriame yra gausu gėlių, įvairios augmenijos,gyvūnijos tai gyva laboratorija , ištisus metus.Mes su vaikais tyrinėjami gėlės sandarą visada atliekame parke.Ančių poravimasi , perėjimą matome parko tvenkinyje,varnėnus stebime pro langą.Žiemą lesyklėles kabinam stebim kokie paukščiai atskrenda.Mes gyvenam nuostabios gamtos kampelyje kur stebėjimams,tyrinėjimams erdvės daug.Vaikams tai tikrai patinka emocijų, potyrių galymybės didelės.





Projektas „Kaimo gyvūnai“

INGA BUDGINIENĖ, ikimokyklinio ugdymo meno vadovė

INDRĖ KUPRIJANOVIENĖ, psichologo asistentė

Telšių r. Nevarėnų pagrindinė mokykla

Projekto veiklos ugdo pagrindines keturias vaiko kompetencijas: pažintinę, socialinę, komunikacinę ir meninę. Pažintinė kompetencija: vaikai stebi natūralioje aplinkoje ar teritorijoje gyvūnus, mėgdžioja jų balsus, imituoja judesius. Varto knygeles, įvardija naminius gyvūnus, jų jauniklius. Meninė kompetencija: mėgdžioja naminių gyvūnų garsus, aiškiai taria naminių gyvūnų pavadinimus. Klausosi dainų, improvizuoja pagal duotą muziką. Komunikavimo kompetencija padeda vaikams ugdyti dėmesingumą, vaikams suvokti skaitomą tekstą. Socialinė kompetencija padeda vaikams suvokti bendrą žmogaus ir gamtos ryšį, padeda žaisti kolektyvinius žaidimus ir iki galo atlikti elementarias darbines ir kitas užduotis. Projekto metu vaikai gali stebėti aplinką, nustatyti jų ryšį su gamta, žaisti įvairius kūrybinius žaidimus.

Projektas skirstomas į 3 veiklas:



1. Veikla - „Kelionė pas gyvūnus“. Veiklos metu vaikai gali stebėti, atpažinti ir paliesti gyvūnus gamtoje ir kitoje aplinkoje.



2. Veikla – vaidinimas „Mano kiemas“.

- Veiklos metu vaikai susipažįsta su kaimo gyvūnais, pasigamina gyvūnus, juos išmoksta atpažinti jų skleidžiamus garsus, vaidina.



- **3. Veikla** – šokis „Gyvūnų pasaulis“. Veiklos metu, vaikai patys pavaizduoja gyvūnus.



Projektas „Pažinimų, tyrinėjimų ir atradimo savaitė“

ŽIVILĖ MIZGERIENĖ, auklėtoja

Telšių r. Nevarėnų pagrindinė mokykla

Projekto „Pažinimų, tyrinėjimų ir atradimo savaitė“ užsiėmimų ciklas vykdomas jau trečius metus nuo 2016 metų. Kiekvienais mokslo metais skiriame vieną savaitę naujoms patirtinėms ugdomosioms veikloms. Tęstinio projekto metu vaikai turi galimybę įgyti eksperimentavimo ir tyrinėjimo patirties, patirti pažinimo ir atradimo džiaugsmą, visais pojūčiais susipažinti su atliekamų eksperimentų medžiagų įvairovę, remtis sukauptu savo patirtimi. Vaikams pateikiamos užduotys susijusios su pavasario tematika, spalvų mokymusi, kūrybinės saviraiškos lavinimu ir kt.



1. Veikla - „Pasitik pavasarį piešdamas kitaip“. Veiklos metu vaikai piešia pavasarį ar pasirinktą pavasario akcentą. Naudojamas apverstas stalas, maistinė plėvelė, dažai, teptukai, vanduo (2018 m.).



2. Veikla – „Pavasario paukščiai“. Veiklos metu, vaikai, ant paukščio trafareto, kuris išsteptas klėjais, beria cukrų, kuriam išdžiūvus, naudodami įvairias pavasario spalvas, padengia paukštį įvairiausiomis spalvomis (2017 m.).



3. Veikla – „Stebuklingi spalvoti burbulai“. Veiklos metu, vaikai, naudodami muilo burbulus, plečia spalvų pažinimo patirtinę praktiką (2016 m.).



Augalai bunda

LINA PETKIENĖ, auklėtoja

LORETA PETKUTĖ, auklėtoja

Luokės Vytauto Kleivos gimnazija

- ⇒ Sodinom svogūnus ir stebėjom, kada ir po kiek cm užaug.
- ⇒ Pamerkę beržo, serbento ir vyšnios šakeles, laukėm gyvybės. Išsiaiškinom, kad be saulutės lapeliai skleistis nenori.
- ⇒ Eksperimentavom su pupelėmis – dalį mirkėm vandenyje, o kitas palikom be vandens.
- ⇒ Piešėm gamtą lauke ir kūrėm paveikslus iš gamtinės medžiagos.





Smėlis vaiko rankytėse

DAIVA NARMONTIENĖ, auklėtoja metodininkė

Telšių lopšelis-darželis "Saulutė"

- ⇒ Smėlio stebėjimas per mikroskopą, padidinamąjį stiklą, jo apibūdinimas.
- ⇒ Lietimas sausomis ir šlapiomis rankomis.
- ⇒ Smėlio dažymas.
- ⇒ Vandens filtravimas.
- ⇒ Žaidimai su smėliu ant šviesos stalo.
- ⇒ Smėlio panaudojimas kūrybiniams vaikų žaidimams ir darbams.





„Pamatuosim ir pasversim, sužinosim ir pažaisim“

DANGUOLĖ RUBEŽIENĖ, vyr. auklėtoja

NIJOLĖ JARUŠAITIENĖ, vyr. auklėtoja

Telšių lopšelis-darželis „Saulutė“

Vaikai susipažino su įvairiais matavimo būdais. Stebėjo ir lygino augančias svogūno šaknis ir laiškus. Pagal spalvas ir dydžius rūšiavo kamštelius, statė įvairius statinius ir žaidė savo sugalvotus žaidimus. Sverdami nusprendė, kurie daiktai yra sunkūs, o kurie lengvi. Jungė šiaudelius į ilgas ir trumpas linijas. Veiklos metu mokėsi daryti įvairias išvadas, ieškoti įvairių sprendimų variantų.





„Į stebuklingą gamtos grožį“

STANISLAVA RAMANAUSKIENĖ, vyr. auklėtoja

Telšių lopšelis-darželis „Saulutė“

Vaikai projekto metu:

- ⇒ Stebėjo lapų sproginimą nuo pumpurėlio iki lapelio;
- ⇒ Stebėjo paukščius ir išmoko pamėgdžioti jų balsus;
- ⇒ Tyrinėjo gyvąją gamtą pro mikroskopą;
- ⇒ Žaidė kūrybinius žaidimus su šviesos stalu;
- ⇒ Piešė gamtos pokyčius;
- ⇒ Ekskursijos prie Masčio ežero metu, stebėjo ir grožėjos gamta.





Eksperimentinė dailės technika „Piešimas ant putų“

VILMA POCIUVIENĖ, auklėtoja

Telšių „Saulėtekio“ pradinė mokykla

Piešimui ant putų reikalingos priemonės:

- ⇒ Dažai (šilko);
- ⇒ Putos;
- ⇒ Maistinė plėvelė;
- ⇒ Baltas popieriaus lapas;
- ⇒ Teptukai.



3.

Ant viršaus uždengiamas baltas lapas, prispaudus ir nuėmus matosi piešinys.

1.

Ant plėvelės uždedamos putos, ant putų užlašinami dažai.

2.

Su teptuku piešiame, žaidžiame spalvomis, maišome jas, mėgaujamės procesu.

Projekto “Mažųjų tyrėjų pavasaris” organizatorius:

Telšių rajono ikimokyklinio ugdymo pedagogų metodinio būrelio taryba.



Projekto iniciatorės ir koordinatorės – metodinio būrelio pirmininkė Jurgita Nagienė
(Telšių lopšelio-darželio “Eglutė” auklėtoja metodininkė) ir metodinio būrelio tarybos
narė Živilė Mizgerienė *(Telšių r. Nevarėnų pagrindinės mokyklos ikimokyklinio ugdymo
grupės auklėtoja).*



Katalogą kūrė ir apipavidalino: metodinio būrelio pirmininkė Jurgita Nagienė
(Telšių lopšelio-darželio “Eglutė” auklėtoja metodininkė).

